

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Datum: 16. 12. 2012**
- **Projekt: Využití ICT techniky především v uměleckém vzdělávání**
- **Registrační číslo: CZ.1.07/1.5.00/34.1013**
- **Číslo DUM: VY_32_INOVACE_443**
- **Škola: Akademie - VOŠ, Gymn. a SOŠUP Světlá nad Sázavou**
- **Jméno autora: Jaroslav Novotný**
- **Název sady: Obecná a anorganická chemie pro 1. ročník čtyřletých gymnázií**
- **Název práce: Látkové množství - prezentace**
- **Předmět: Chemie**
- **Ročník: I.**
- **Studijní obor: 79-41-K/41 Gymnázium**
- **Časová dotace: 30 minut**
- **Vzdělávací cíl: Žák bude schopen pracovat s látkovým množstvím - molem a použít je pro chemické výpočty**
- **Pomůcky: Počítač a dataprojektor**
- **Inovace: Posílení mezipředmětových vztahů, využití multimediální techniky, využití ICT.**

Látkové množství

Co to je mol ?

- - mol patří mezi základní jednotky SI
- - 1 mol je látkové množství, které obsahuje stejné množství atomů nebo molekul jako 12 g uhlíku ^{12}C
- - počet částic v 1 molu vyjadřuje tzv. Avogadrova konstanta $N_A = 6,02 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$
- - pro všechny plynné látky platí, že objem 1 molu je při $t = 0^\circ\text{C}$ a $p = 101 \text{ kPa}$ vždy stejný - a to je $22,4 \text{ litrů} = \text{dm}^3$

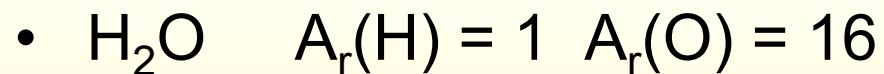
Jak ho vypočteme ?

- - hmotnost 1 molu prvku, který netvoří víceatomové molekuly, je daná střední hodnotou A_r vyjádřenou v gramech
- - hmotnost 1 molu všech ostatních látek je daná střední hodnotou M_r (součtem všech A_r v molekule) vyjádřenou v gramech
- - počet molů (n) se vypočte z hmotnosti vyjádřené v gramech (m) podělením A_r , nebo M_r
 $n = m / A_r$ nebo $n = m / M_r$

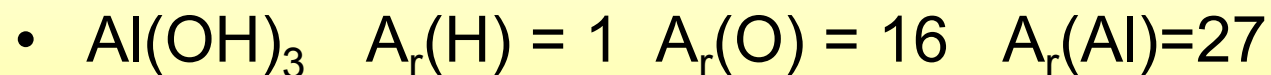
Hmotnost a objem molu - prvky

- 1mol C $A_r = 12$ mol = 12g
- 1mol S₈ $A_r = 32$ mol = 32 x 8 = 256 g
- 1mol O₂ $A_r(\text{O}) = 16$ mol = 32g   V = 22,4 dm³
- 1mol O₃ $A_r(\text{O}) = 16$ mol = 48g   V = 22,4 dm³

Hmotnost molu sloučeniny

$$1\text{mol} = 2 \times 1 + 16 = 18 \text{ g}$$

$$1\text{mol} = 27 + 3 \times (16 + 1) = 78 \text{ g}$$

$$1\text{mol} = 2 \times (14 + 4 \times 1) + 12 + 3 \times 16 = 96 \text{ g}$$

Příklady

- Kolik molů je 148 g Ca(OH)_2 ?
 $A_r(\text{Ca}) = 40$ $A_r(\text{O}) = 16$ $A_r(\text{H}) = 1$
 $M_r = 40 + 2 \times 16 + 2 \times 1 = 74$
 $n = m/M_r = 148 : 74 = 2$ moly

- Kolik molů a kolik gramů je 67,2 dm³ N_2 ?
1 mol plynu = 22,4 dm³
 $n = V$ (objem plynu) / objem 1 molu
 $n = 67,2 \text{ dm}^3 : 22,4 \text{ dm}^3 = 3$ moly
 $A_r(\text{N}) = 14$ $M_r = 2 \times 14 = 28$ 1 mol = 28 g N_2
- hmotnost 3 molů $\text{N}_2 = 3 \times 28 = 84$ g

- **Prameny a literatura:**
Mareček Aleš, Honza Jaroslav: Chemie pro čtyřletá gymnázia. Olomouc s.r.o., 2005, ISBN 80-7182-055-5.
Flegr Vratislav, Dušek Bohuslav: Chemie pro gymnázia 1. díl. SPN-Praha, 2007, ISBN 80-7235-369-1.
- Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz)
- Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.
- Všechna neocitovaná autorská díla jsou dílem autora.